

Voorstel voor de raad

Datum behandeling

- Opiniërend – Deur spitten: 19 september 2024
 - Besluitvormend – Der op an: 26 september 2024 (onder voorbehoud)
 - Zaaknummer: 24RV009
- Portefeuillehouder: Wethouder Rudi Hooch Antink

Aan de gemeenteraad

Onderwerp

Vaststellen opgave opvang vluchtelingen voor De Wolden

Wij willen

1. Onze verantwoordelijkheid nemen door bij te dragen aan het humanitair opvangen van vluchtelingen in De Wolden.

Wij besluiten

1. Kennis te nemen van de brief van de voorzitter van de Provinciale regietafel Drenthe, d.d. 19 juli 2024.
2. Tijdelijk 269 extra opvangplekken te realiseren voor de opvang van Oekraïense ontheemden in De Wolden.
3. Voor een periode van vijf jaar maximaal 50 opvangplekken te realiseren voor de opvang van alleenstaande minderjarige vreemdelingen in De Wolden.

Want

Ad 2. De oorlog in Oekraïne gaat onverminderd door waardoor de behoefte aan opvangplekken noodzakelijk blijft.

De voortdurende oorlog in Oekraïne zorgt nog steeds voor een toename in de instroom van Oekraïense ontheemden. Op dit moment zijn er landelijk nog maar enkele opvangplekken beschikbaar. De minister van Justitie en Veiligheid heeft daarom besloten om de opvangcapaciteit voor Oekraïense ontheemden te verhogen van 97.000 plekken naar 120.000 plekken. Voor het realiseren van opvangplekken geldt, in tegenstelling tot asielzoekers en statushouders, een inspanningsverplichting. Drenthe heeft een indicatieve opgave van 4.500 opvangplekken die verhoogd gaat worden naar 5.722 opvangplekken in 2025. Op dit moment zijn 4.300 plekken gerealiseerd. Zou de verdeelsleutel worden toegepast op de provinciale opgave dan ligt de opgave voor De Wolden op 280 opvangplekken voor Oekraïense ontheemden. Voor het leggen van de Drentse puzzel is het voorstel dat De Wolden 382 plekken realiseert voor de opvang van Oekraïense ontheemden. Op dit moment heeft De Wolden 113 opvangplekken gerealiseerd. Dat betekent voor De Wolden een opgave van 269 extra opvangplekken in ieder geval tot 4 maart 2026. Tot die periode loopt ook de Richtlijn Tijdelijke Bescherming Oekraïense Ontheemden.

Ad 3. Er is een groot tekort aan opvangcapaciteit voor amv's.

Door het tekort aan opvangcapaciteit verblijven de amv's veelal in reguliere azc's tot er een geschikte opvangplek vrijkomt. Dit draagt niet bij aan de persoonlijke ontwikkeling en het welzijn van de amv's. De provincie Drenthe heeft voor 2025 een opgave om 229 duurzame opvangplekken voor amv's te realiseren. Voor De Wolden betekent dat een opgave van 13 amv's. In het kader van het leggen van de Drentse puzzel is door de commissaris van de Koning aan De Wolden het

verzoek gedaan om voor een periode van vijf jaar 50 duurzame opvangplekken voor amv's te realiseren. Daar staat tegenover dat er geen opvangcapaciteit voor meerderjarige asielzoekers gerealiseerd hoeft te worden.

Samengevat in een tabel ziet het er als volgt uit.

	Oek	Asiel	Asiel amv	Totaal
Huidige opvang De Wolden	113	43	0	156
Oorspronkelijke opgaven De Wolden	280	139	13	432
Inbreng De Wolden Drentse Puzzel	382	0	50	432

De tabel laat zien dat het totaal aantal opvangplekken uit het voorstel gelijk blijft aan het aantal opvangplekken van de oorspronkelijke opgave, maar dat er een verschuiving plaats vindt tussen de doelgroepen. De extra opvangcapaciteit zal voor beide doelgroepen in 2025 gerealiseerd moeten worden.

Maar

Naast het realiseren van 276 (432-156) extra opvangplekken heeft het opvangen van vluchtelingen ook gevolgen voor de samenleving en de vluchtelingen. Om het samenleven en het draagvlak te bevorderen is het van belang dat naast passende huisvesting ook de zorg, onderwijs, veiligheid en integratie is geborgd. Dat vraagt om fasering en voorafgaand aan de komst van de vluchtelingen goed overleg met alle partijen die hierbij zijn betrokken. We volgen hierbij het vastgestelde handelingskader 'Opvang vluchtelingen gemeente De Wolden'

Achtergrond

De wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorziening, beter bekend als de spreidingswet, is op 1 februari 2024 in werking getreden en is nog steeds van kracht. Primair doel van deze wet is om te voorzien in voldoende opvangplekken die evenwichtig zijn verdeeld over ons land. Tegelijkertijd is er nog steeds een grote behoefte aan opvangplekken voor Oekraïense ontheemden. Elke gemeente heeft hierin een taakstelling. De coördinatie hierop vindt plaats aan de Provinciale regietafel Migratie en Integratie. Alle gemeenten in de provincie Drenthe hebben aangegeven welke bijdrage ze aan de opgaven willen leveren. Het resultaat hiervan is dat op provinciaal niveau nog niet alle opgaven worden gerealiseerd. Denk hierbij aan de realisatie van de opvang van Oekraïense ontheemden en de opvang van alleenstaande minderjarige vreemdelingen (amv). De Drentse aanpak om de puzzel te leggen is dat er onderling uitgeruild kan worden. Vanuit deze aanpak heeft gemeente De Wolden van de commissaris van de Koning het verzoek ontvangen om meer Oekraïense ontheemden en amv's op te vangen. Daar staat tegenover dat de opgave voor reguliere asielopvang komt te vervallen. De werkwijze van het COA wordt dat een asielzoeker direct binnen 24 uur uit de opvang vertrekt na een negatieve beschikking op de asielaanvraag. Zetten we het voorliggende voorstel af tegen de bijdragen van de andere gemeenten in Drenthe dan is er sprake van een meer evenwichtige verdeling. Tijdens de Provinciale regietafel op 4 oktober 2024 wordt de definitieve balans opgemaakt.

De financiële gevolgen zijn

Oekraïense ontheemden

De 269 extra opvangplekken leveren met een dagvergoeding van € 61 zo'n € 5.989.285 per jaar extra op. Op dit bedrag moeten de kosten voor opvang, begeleiding en beveiliging nog in mindering worden gebracht. Deze kosten kunnen we nog niet berekenen omdat de opvanglocaties nog gezocht moeten worden. Op basis van onze ervaringen, zal dat naar verwachting een positief saldo opleveren. Opgemerkt moet worden dat de normvergoeding opnieuw onderwerp van onderzoek is door het ministerie van Justitie en Veiligheid.

Opvang alleenstaande minderjarige vreemdeling

De opvang en alles wat daarbij hoort wordt georganiseerd en gefinancierd door COA. Voor bewoners van een COA-locatie die niet zijn ingeschreven in de Basisregistratie Personen heeft een gemeente recht op een vergoeding voor algemene voorzieningen, zoals openbaar vervoer en infrastructuur, maar ook voor gemiste inkomsten vanuit de onroerendzaakbelasting. Deze vergoedingen worden verstrekt via het gemeentefonds. Daarnaast kan de gemeente aanspraak maken op een eenmalige vergoeding van voorlichtingskosten vanwege de vestiging van een nieuw opvangcentrum. De hoogte van de vergoedingen zijn afhankelijk van het aantal opgevangen amv's.

Alternatieven

Er zijn meerdere alternatieven denkbaar.

Alternatief 1 is om vast te houden aan de huidige opvangcapaciteit. Dat betekent dat De Wolden geen extra inspanning gaat leveren om meer opvangcapaciteit te realiseren.

Alternatief 2 is om vast te houden aan de oorspronkelijke opgave (Zie bovenstaande tabel). Dat betekent dat De Wolden extra inspanning gaat leveren om meer opvangcapaciteit te realiseren voor Oekraïense ontheemden, asielzoekers (regulier) en amv's.

Alternatief 3 is om extra opvangcapaciteit te realiseren voor asielzoekers (regulier) en amv's en de opvangcapaciteit voor Oekraïense ontheemden te verlagen.

Hoewel er voor elk alternatief wel iets te zeggen valt, dragen de alternatieven onvoldoende bij aan de oplossing voor het leggen van de Drentse puzzel (provinciale opgave). Het is de kracht van Drenthe om ook deze opgave gezamenlijk op te pakken.

Participatie

Nadat de opgave is vastgesteld worden er voor de voor de verschillende doelgroepen opvanglocaties gezocht. Na besluitvorming hierover door het college zal de participatie, conform het handelingskader 'Opvang vluchtelingen gemeente De Wolden', starten.

Communicatie

Communicatie over het besluit vindt plaats op de volgende wijze:

1. Persbericht
2. Persoonlijk informeren van de verschillende dorpsbelangen en de ondernemersvereniging.

Bijlagen

1. Brief voorzitter Provinciale regietafel aan de colleges van de Drentse gemeenten

Zuidwolde, 12 september 2024

Burgemeester en Wethouders van De Wolden,

Roelof Pieter Koning
gemeentesecretaris

Inge C.J. Nieuwenhuizen
burgemeester